EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.10.2025
COM(2025) 562 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o operacijah humanitarne pomoči Evropske unije, financiranih leta 2024

KAZALO

1. Uvod 2

2. Razmere po svetu, v katerih se zagotavlja pomoč 2

   2.1. Vzhodno sosedstvo in Turčija 4

   2.2. Bližnji vzhod in Severna Afrika 4

   2.3. Jugozahodna Azija in Arabski polotok 5

   2.4. Vzhodna in južna Afrika 5

   2.5. Zahodna in srednja Afrika ter območje Velikih jezer 5

   2.6. Jugovzhodna Azija in pacifiška regija 6

   2.7. Amerika in Karibi 6

3. Zagotavljanje ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči prizadetemu prebivalstvu 6

4. Pregled morebitnih zunanjih ocen, opravljenih glede posameznih operacij ... 9

5. Pomembne povezave 9

Evropska komisija, 1049 Bruselj, BELGIJA – Tel. +32 22991111
Pisarna: L-86 04/024 – Direktna telefonska številka +32 229-50911

Rut.KARLSTROM@ec.europa.eu

1. UVOD

V tem poročilu so predstavljeni glavne dejavnosti in glavni rezultati politike Evropske unije leta 2024 na področju humanitarne pomoči, kot jo je izvajal Generalni direktorat Evropske komisije za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (GD ECHO). Pripravljeno je v skladu s členom 19 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči, na podlagi katerega mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo s povzetkom dejavnosti, financiranih v prejšnjem letu.

Naloga GD ECHO je, **da pomaga pri reševanju in zaščiti človeških življenj, preprečuje in ublaži trpljenje ljudi ter ohranja integriteto in človekovo dostojanstvo prebivalstva, ki so ga prizadele naravne nevarnosti ali nesreče, ki jih je povzročil človek**, v EU ali zunaj nje. V skladu s tem splošnim ciljem GD ECHO zagotavlja humanitarno pomoč EU in se odziva na izredne razmere. Poleg tega prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite usklajuje in lajša operacije civilne zaščite na ravni EU. Mehanizem Unije na področju civilne zaščite v veliki meri deluje zunaj EU za zagotavljanje nujne in humanitarne pomoči. Kot tak dopolnjuje dejavnosti GD ECHO na področju humanitarne pomoči, ki so opisane v tem dokumentu. Dejavnosti GD ECHO prispevajo k uresničevanju političnih prednostnih nalog Komisije za (i) močnejšo Evropo v svetu, (ii) evropski zeleni dogovor in (iii) spodbujanje evropskega načina življenja, v prihodnje pa tudi za (i) novo dobo evropske obrambe in varnosti, (ii) ohranjanje kakovosti življenja – prehranska varnost, voda in narava – ter (iii) globalno Evropo – izkoriščanje naše moči in partnerstev.

EU prek GD ECHO zagotavlja humanitarno pomoč ljudem v stiski po vsem svetu v skladu s humanitarnimi načeli **človečnosti, nepristranskosti, neodvisnosti, nevtralnosti** in nediskriminacije, ki so zapisana v členu 214 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter v Evropskem soglasju o humanitarni pomoči[1]. Humanitarna pomoč EU se razdeljuje tistim, ki jo najbolj potrebujejo, ne glede na njihovo državljanstvo, vero, spol, etnično poreklo ali politično pripadnost. Posebej se v tem okviru obravnavajo tudi potrebe žensk, otrok, starejših, bolnih in invalidov[2].

2. RAZMERE PO SVETU, V KATERIH SE ZAGOTAVLJA POMOČ

Leto 2024 je bilo še eno leto, ki so ga zaznamovale velike humanitarne potrebe po vsem svetu. V globalnem humanitarnem pregledu za leto 2024 Urada Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA)[3] je ocenjeno, da skoraj **300 milijonov ljudi po vsem svetu** potrebuje pomoč in zaščito. Po ocenah je bilo zaradi nasilnih konfliktov, nesreč, ki jih je povzročil človek, naravnih nesreč in vpliva podnebnih sprememb prisilno razseljenih približno 122,6 milijona ljudi po vsem svetu. Približno 295,3 milijona ljudi se sooča z visoko stopnjo akutne neustrezne prehranske varnosti v 53 državah ali ozemljih[4]. Med najranljivejšimi skupinami so še naprej otroci, pri čemer zlasti vzbuja skrb vse večje število **hudih kršitev, katerih žrtve so otroci**, v oboroženih konfliktih.

---

1 Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Evropske komisije (2008/C 25/01).

2 V skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, katere pogodbenica je EU.

3 *Global Humanitarian Overview 2024* (Globalni humanitarni pregled za leto 2024) [EN/AR/FR/ES] | OCHA.

4 Svetovno poročilo o prehranskih krizah za leto 2025 | FSIN in GNAFC. 2025. GRFC 2025.Rim.

Ruska vojna agresija proti Ukrajini je še naprej imela uničujoče posledice za civilno prebivalstvo. Več kot 14,6 milijona Ukrajincev je potrebovalo humanitarno pomoč. V Gazi so humanitarne potrebe ogromne v vseh sektorjih. Celotno prebivalstvo Gaze (2,1 milijona) je izpostavljeno tveganjem v zvezi z varnostjo in zaščito ter tveganju lakote. V Sudanu je 24,6 milijona ljudi – več kot polovica prebivalstva – izpostavljenih akutni neustrezni prehranski varnosti, na vsaj petih območjih pa vlada lakota. Kompleksne krize v Mjanmaru, Afganistanu, na Haitiju, v Demokratični republiki Kongo in državah Afriškega roga ter dolgotrajne krize v Sahelu, Jemnu, Kolumbiji in Venezueli še dodatno kažejo na hude izzive, s katerimi se spopada ranljivo prebivalstvo po vsem svetu. Ti konflikti in krize se še dodatno zaostrujejo zaradi nestabilnosti, neuspešnega upravljanja, strukturne revščine in nadaljnjih vsesplošnih **kršitev mednarodnega humanitarnega prava.**

Zagotavljanje humanitarne pomoči ostaja zahtevno zaradi vse večje vrzeli v financiranju in skrbi za varnost humanitarnih delavcev. Vrzel v financiranju med humanitarnimi potrebami in razpoložljivimi sredstvi se je povečala s primanjkljaja v višini 36,8 milijarde USD v letu 2023 na primanjkljaj v višini 38,5 milijarde USD do konca leta 2024[5]. Humanitarno osebje se sooča tudi z **nepredvidljivostjo, nestanovitnostjo, negotovostjo in nespoštovanjem mednarodnega humanitarnega prava**. Leta 2024 je umrlo največ humanitarnih delavcev doslej, saj jih je bilo po vsem svetu ubitih 281[6]. **Omejevanje ali zavrnitev dostopa** ovira dostavo humanitarne pomoči ljudem v stiski in otežuje izvajanje potrebnih nadzornih ukrepov, kot sta spremljanje in ocena potreb na kraju samem.

Komisija je kljub tem **izzivom uresničila svoje cilje** v skladu s prednostnimi nalogami in ključnimi ukrepi, opredeljenimi v sporočilu Komisije o humanitarnih ukrepih EU, sprejetem marca 2021[7]. Leta 2024 sta se s humanitarno pomočjo EU načelno in na podlagi potreb zagotavljali nujna pomoč in podpora pri pripravljenosti na nesreče ljudem v 116 državah po vsem svetu, pri čemer je bil poseben poudarek na najranljivejših[8].

EU in njene države članice so skupaj med največjimi donatorji humanitarne pomoči na svetu, saj zagotavljajo približno 27,4 % svetovnih prispevkov za humanitarno pomoč. Komisija zagotavlja 8 % svetovnega financiranja humanitarne pomoči[9]. Prvotno je bil za leto 2024 predviden proračun v višini **1,89 milijarde EUR**, da bi EU lahko posredovala v obsežnih humanitarnih krizah – med drugim v Ukrajini, Palestini[10] in Sudanu – in 22 % prvotnega proračuna namenila pozabljenim krizam, torej hudim in dolgotrajnim krizam tam, kjer je raven mednarodne pomoči prizadetemu prebivalstvu nezadostna, na primer na Filipinih, Haitiju, v Mozambiku ali v zahodnosaharski begunski krizi. Po večkratnih proračunskih okrepitvah[10] je končni letni proračun za leto 2024 presegel **2,5 milijarde EUR**. Okrepitve med letom so izvirale iz naslednjih virov:

- rezerve za nujno pomoč v skupnem znesku 573 milijonov EUR, kar pomeni 23 % končnega proračuna EU za humanitarno pomoč. Ta sredstva so bila uporabljena za

---

5 Défis Humanitaires <*Summary: „Falling short ? Humanitarian funding and reform“ - Défis Humanitaires*> (Povzetek: Nedoseganje ciljev? Financiranje in reforma humanitarne pomoči).

6 Leto 2024 najbolj smrtonosno leto doslej za humanitarne delavce, poroča humanitarni urad ZN |Novice ZN.

7 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela, COM(2021) 110 final.

8 Za podporo pristopu, ki temelji na dokazih, pri evidentiranju in kontekstualni analizi tveganj in potreb Komisija uporablja INFORM.

9 OCHA, Služba za spremljanje financiranja <Služba za spremljanje financiranja>.

10 Poimenovanje „Palestina“ ne pomeni priznanja države Palestine in ne posega v stališča posameznih držav članic glede tega vprašanja.

zagotavljanje dodatne pomoči kot odziv na prehranske krize v različnih afriških državah in Afganistanu, nasilje na Bližnjem vzhodu, kompleksno krizo v Sudanu in njene posledice za sosednje države, rusko vojno agresijo proti Ukrajini ter krizo razseljevanja v Venezueli;

- prerazporeditve iz instrumentov iz razdelka VI za obravnavanje kriz v Libanonu in Južnem Sudanu (10,37 milijona EUR);
- pomoči *Virement d'Aide Humanitaire* (VAH – člen 30(2) finančne uredbe), tj. neporabljene odobritve iz instrumentov iz razdelka VI za odzivanje na nove krize po 1. decembru 2024. 3,3 milijona EUR je bilo dodeljenih za uporabo v Siriji po padcu Asadovega režima;
- prerazporejenih prihodkov iz izterjav (2,5 milijona EUR).

Komisija sodeluje s **približno 220 partnerji**, od katerih jih je bilo 127 financiranih s pogodbami, podpisanimi leta 2024 (glej seznam v Prilogi II). 42 % sredstev za leto 2024 je bilo dodeljenih nevladnim organizacijam, 47 % agencijam ZN, 10 % mednarodnim organizacijam in 0,5 % vladnim organizacijam. V Prilogi I so predstavljena proračunska sredstva, dodeljena za glavne krize, na katere so se nanašali ukrepi Komisije v letu 2024. Glavne ukrepe v različnih regijah sveta je mogoče povzeti, kot sledi.

2.1. Vzhodno sosedstvo in Turčija

Ruska vojna agresija proti Ukrajini je imela uničujoče posledice za več milijonov ukrajinskih državljanov, saj je povzročila smrt in trpljenje civilistov, množično razseljevanje ter obsežno uničenje ključne infrastrukture. To je povzročilo velike humanitarne potrebe. Razmere na območjih bližje frontnim črtam in na območjih pod ruskim vojaškim nadzorom ostajajo izjemno nestabilne, leta 2024 pa je humanitarno pomoč potrebovalo več kot 14,6 milijona ljudi. V sosednji Moldaviji je bilo leta 2024 približno 130 000 ukrajinskih beguncev. V Turčiji je bilo leta 2024 približno 3,1 milijona Sircev z začasno zaščito ter 300 000 registriranih beguncev in prosilcev za azil iz drugih držav, predvsem iz Afganistana, Iraka, Irana in Somalije. Komisija je v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini zagotovila skupno 165 milijonov EUR, dodatnih 56,2 milijona EUR pa za Moldavijo, Turčijo, vzhodno sosedstvo, Zahodni Balkan in Srednjo Azijo.

2.2. Bližnji vzhod in Severna Afrika

Hudo stopnjevanje nasilja na Bližnjem vzhodu je privedlo do obsežnega uničenja v Gazi in katastrofalne humanitarne krize, ki je po obsegu in resnosti brez primere. Skozi vse leto 2024 celotno prebivalstvo Gaze ni imelo dostopa do hrane, vode ali osnovnih storitev, kot sta zdravstveno varstvo in zatočišče. Zaostrovanje konflikta med Hezbolahom in Izraelom je privedlo do obsežnega razseljevanja. Poleg tega je Komisija v letu 2024 še naprej skrbela za humanitarne potrebe sirskega prebivalstva ter sirskih beguncev in ranljivih gostiteljskih skupnosti v sosednjih državah (Turčija, Libanon, Jordanija, Egipt in Irak). Tudi v Severni Afriki je več žarišč prisilnega razseljevanja. Zahodnosaharski begunci, zbrani v petih taboriščih okoli Tindoufa v alžirski Sahari, so odvisni od zunanje humanitarne pomoči. Libija in Egipt sta še naprej pod pritiskom begunskih tokov po stopnjevanju nasilja v Sudanu. Poleg tega Libija ostaja glavno izhodišče za mešane tokove migrantov v Evropo. Komisija je do konca leta 2024 dodelila 526,5 milijona EUR pomoči za Bližnji vzhod in Severno Afriko.

2.3. Jugozahodna Azija in Arabski polotok

Humanitarne razmere v Afganistanu so kritične, saj 22,9 milijona ljudi potrebuje humanitarno pomoč, tretjina prebivalstva pa se sooča z visoko stopnjo akutne neustrezne prehranske varnosti. Represivne politike talibanov, ki nesorazmerno prizadenejo ženske in deklice, še naprej ovirajo dejavnosti humanitarnih organizacij v državi. Afganistanska kriza vpliva tudi na sosednje države. V Iranu je do šest milijonov Afganistancev, v Pakistanu pa je po ocenah 3,1 milijona Afganistancev z različnimi statusi. Na Arabskem polotoku konflikt v Jemnu traja že enajsto leto, prebivalstvo pa trpi zaradi akutne neustrezne prehranske varnosti in slabe prehranjenosti, ponavljajočih se izbruhov epidemij, razseljevanja in drugih resnih groženj varnosti. Komisija je v odziv na krize v obeh regijah v letu 2024 dodelila 306,9 milijona EUR.

2.4. Vzhodna in južna Afrika

V vzhodni in južni Afriki živi 28 % vseh ljudi, ki potrebujejo humanitarno pomoč. Na regijo vplivajo nasilni konflikti, razseljevanje prebivalstva, ciklični ekstremni vremenski dogodki in ponavljajoče se epidemije. Sudan se sooča z največjo krizo razseljevanja na svetu, saj je bilo več kot 14,5 milijona ljudi prisiljenih zapustiti svoje domove. Več kot polovica prebivalstva trpi zaradi akutne neustrezne prehranske varnosti, konflikt pa je povzročil vsesplošno nasilje, vključno s spolnim in etničnim nasiljem, novačenjem otrok vojakov in hudimi kršitvami mednarodnega humanitarnega prava. Na širšem območju Afriškega roga – v Južnem Sudanu, Džibutiju, Etiopiji, Keniji in Somaliji – skoraj 45 milijonov ljudi potrebuje humanitarno pomoč. Konflikti in posledice naravnih nesreč, kot so lokalne suše, poplave in zemeljski plazovi, ki se še dodatno zaostrujejo zaradi podnebnih sprememb, povzročajo notranje razseljevanje, neustrezno prehransko varnost in čezmejne tokove. V južni Afriki se zaradi dolgotrajne suše, ki jo je povzročil El Niño, 30 milijonov ljudi v 14 državah sooča z akutno neustrezno prehransko varnostjo. Regijo še naprej ogrožajo naravne nevarnosti, kot so tropski ciklon Chido in izbruhi bolezni. Za obravnavanje teh in drugih nujnih humanitarnih potreb v regiji je bil v letu 2024 dodeljen proračun v višini več kot 542,8 milijona EUR.

2.5. Zahodna in srednja Afrika ter območje Velikih jezer

Na zahodno in srednjo Afriko vpliva več regionalnih in medsebojno povezanih konfliktov, njihovi učinki pa so še toliko večji zaradi podnebnih sprememb. Kriza v Čadski kotlini, ki vpliva na Čad, Kamerun, Nigerijo in Niger, je akutna in dolgotrajna, saj traja že 15. leto. V osrednjem Sahelu nasilje nad civilisti povzroča prisilno razseljevanje znotraj regije in v obalne države Gvinejskega zaliva. Skupno je leta 2024 humanitarno pomoč na območju Sahela in Čadske kotline potrebovalo 43,3 milijona ljudi. Zaradi konflikta na vzhodu Demokratične republike Kongo, v katerega so vpletene kongovska vojska FARDC, različne oborožene skupine in uporniška skupina M23, ki jo podpira Ruanda, so se dramatično povečale humanitarne potrebe, vključno z razselitvijo približno sedmih milijonov ljudi. Vsak dan se dogajajo kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, pa tudi vsesplošno spolno nasilje in nasilje na podlagi spola. Poleg tega je območje Velikih jezer leta 2024 prizadel izbruh epidemij opičjih koz in virusa marburg. Komisija je odzivu na krize v zahodni in srednji Afriki ter na območju Velikih jezer v letu 2024 namenila proračun v višini 413,1 milijona EUR za obravnavanje neustrezne prehranske varnosti, slabe prehranjenosti in večsektorskih potreb.

2.6. Jugovzhodna Azija in pacifiška regija

Oboroženi konflikt v Mjanmaru se je leta 2024 zaostril, kar je privedlo do nekaterih najtežjih kršitev mednarodnega humanitarnega prava na svetu. Več kot 20 milijonov ljudi v državi (skoraj 40 % prebivalstva) potrebuje humanitarno pomoč. Potem ko so oborožene sile (Tatmadaw) leta 2021 izvedle vojaški udar, je več deset tisoč ljudi iz Mjanmara zbežalo v sosednje države, da bi tam poiskali zatočišče. Med njimi so pripadniki ljudstva Rohinga, ki se v velikem številu podajajo na tvegano pomorsko pot. V regiji Cox's Bazar v Bangladešu je največje begunsko taborišče na svetu, v katerem živi skoraj milijon rohinških beguncev brez državljanstva, ki so odvisni od pomoči. V pacifiški regiji se je EU odzvala na vse večje število nesreč, povezanih s podnebjem. Proračun je leta 2024 znašal 95,6 milijona EUR.

2.7. Amerika in Karibi

Srednja in Južna Amerika sta zaradi medcelinske mešane migracijske krize močno izpostavljeni nasilju, naravnim nevarnostim, revščini in neenakostim. Humanitarna kriza v Venezueli se je znatno zaostrila, saj so se politični in družbeni nemiri v letu 2024 povečali, hkrati pa se je močno poslabšal dostop do osnovnega zdravstva, hrane in pitne vode. Iz države je pobegnilo 7,7 milijona Venezuelcev, saj je razseljevanje znotraj države in v širši regiji še vedno glavna strategija preživetja. Posledice venezuelske migracijske in begunske krize se čutijo po celotni regiji, od Kolumbije, preko Paname, Gvatemale, Hondurasa in Salvadorja do Mehike. Ljudje, ki se selijo, so med najbolj ogroženimi in so pogosto že bili žrtve nasilja, vključno z organiziranim kriminalom. Na Haitiju tolpe nadzorujejo 80 % glavnega mesta Port au Prince, njihov vpliv pa sega globoko v številne druge dele države. Leta 2024 je kriza na Haitiju zaradi nasilja zahtevala življenja 5 000 ljudi, 5,5 milijona ljudi pa trpi zaradi neustrezne prehranske varnosti. Komisija je leta 2024 Amerikama in Karibom dodelila 165,3 milijona EUR pomoči.

3. ZAGOTAVLJANJE USTREZNE IN UČINKOVITE HUMANITARNE POMOČI PRIZADETEMU PREBIVALSTVU

Komisija je ohranjala močna strateška in operativna partnerstva na dvostranski in večstranski ravni, da bi z dejavnejšo vlogo in močnejšim glasom EU v svetu **podpirala multilateralizem** in na pravilih temelječ svetovni red. Zavzemala se je za znatno okrepljeno financiranje humanitarne pomoči in boljšo delitev odgovornosti med donatorji. Komisija je še naprej uporabljala združena sredstva[11] za nadaljnje spodbujanje lokalizacije in financiranja z manj namenskimi sredstvi ter za izvajanje **programskih partnerstev**[12] – večletnih pogodb za spodbujanje nadaljnjega prožnega financiranja –, da bi se povečala učinkovitost in vpliv humanitarnega sistema. Še naprej je sodelovala v procesu **velikega dogovora**[13], zlasti pri izvajanju obveznosti glede kakovostnega financiranja in lokalizacije.

Komisija je financiranje EU za humanitarno pomoč dopolnila z uporabo internega orodja za odzivanje na izredne razmere – **zmogljivosti za evropski humanitarni odziv**[14] –, prek katerega je podpirala partnerje ter omogočala zagotavljanje humanitarne pomoči, dostavo humanitarnega blaga in prevoz humanitarnih delavcev na težko dostopna območja, kjer

11 Sudan, Afganistan, Ukrajina, Venezuela, Kolumbija, Haiti.
12 Programska partnerstva.
13 Veliki dogovor.
14 Zmogljivost za evropski humanitarni odziv – Evropska komisija.

pomoči sicer ne bi bilo mogoče zagotoviti. Zmogljivost za evropski humanitarni odziv se je leta 2024 odzvala v 16 krizah, ki so prizadele 17 držav[15], pri čemer je zagotovila številne prevozne storitve, vključno s čarterskimi leti, in različne logistične storitve.

- Prek zmogljivosti za evropski humanitarni odziv je bilo skupaj prepeljanih 5 319 metričnih ton materiala za humanitarno pomoč, in sicer s 97 čarterskimi leti ter prevozi po morju in kopnem.
- S humanitarnimi zračnimi prevozi je bilo prepeljanih skupno 16 683 potnikov, ki so bili člani humanitarnega osebja, vključno s 13 napotenimi strokovnjaki v okviru zmogljivosti za evropski humanitarni odziv.
- Partnerjem je bilo doniranih skupno 851 metričnih ton iz zalog zmogljivosti za evropski humanitarni odziv v vrednosti več kot 4,66 milijona EUR.

Komisija je mobilizirala tudi svoje orodje za financiranje v izrednih razmerah – **nabor orodij za izredne razmere**. Sestavljajo ga orodje za odzivanje na akutne obsežne izredne razmere (ALERT), orodje za epidemije, orodje za krize manjšega obsega in podpora skladu IFRC za nujno pomoč ob nesrečah (DREF). Orodje zagotavlja dodatno finančno podporo partnerjem, ki se odzivajo na nenadne nesreče, vključno z vse večjim številom nesreč, ki jih povzročajo podnebne spremembe. Nabor orodij za izredne razmere je zagotovil približno **52,5 milijona EUR** za podporo **68 aktivacijam** (kar je 70-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2023) in 85 operacijam DREF.

- Orodje za krize manjšega obsega bilo aktivirano 34-krat, med drugim za odzive na poplave v Afganistanu, Kolumbiji, Keniji in Mehiki ter na potrese, ki so prizadeli Vanuatu in Kubo.
- ALERT je bil uporabljen 20-krat, in sicer za takojšen odziv na poplave v več državah, vključno z Brazilijo, Mjanmarom, Filipini, Nigerijo in Vietnamom, ter na tropske ciklone v Bangladešu in Mozambiku.
- Orodje za epidemije je bilo aktivirano 14-krat, in sicer zaradi izbruha opičjih koz v Demokratični republiki Kongo in Ugandi, izbruha virusa marburg v Ruandi ter izbruha kolere v Južnem Sudanu, Somaliji in Zambiji.
- Komisija je dopolnila sredstva za 85 operacij DREF, ki jih je v 62 državah izvedla Mednarodna federacija društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC), med drugim v odziv na poplave, suše, epidemije in selitve prebivalstva.

Poleg tega je GD ECHO leta 2024 zagotovil uporabo in oblikovanje politike ter partnerjem podal priporočila za visokokakovostne, skladne in odgovorne humanitarne operacije, ki jih financira EU.

Prehranska varnost in prehrana sta že od začetka ruske agresije proti Ukrajini v središču geopolitičnih in geoekonomskih načrtov. Z akutno neustrezno prehransko varnostjo v 53 državah ali ozemljih se sooča 295,3 milijona ljudi in prvič po letu 2017 je bila razglašena **lakota** (na petih območjih Sudana), kar pomeni, da je akutna neustrezna prehranska varnost na najvišji ravni doslej. Komisija je za leto 2024 dodelila približno 720 milijonov EUR za **pomoč pri preskrbi s hrano, prehrano in preprečevanje lakote**, kar je 7 % več kot leta 2023.

[15] Afganistan, Burkina Faso, Čad, Kuba, Demokratična republika Kongo, Haiti, Laos, Libanon, Mali, Niger, Palestina, Ruanda, Sveti Vincencij in Grenadine, Somalija, Sudan in Sirija.

Leta 2024 je **humanitarna zdravstvena pomoč** Komisije po vsem svetu znašala 357 milijonov EUR. Primeri življenjsko pomembne oskrbe so vključevali spodbujanje dostopa do primarnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva, zdravstvene odzive na nasilje na podlagi spola, podporo za duševno zdravje in psihosocialno podporo, posttravmatsko oskrbo ter rehabilitacijo. Komisija se je leta 2024 odzvala na izbruhe **kolere, opičjih koz**[16] **in virusa marburg** na afriški celini.

Komisija se je še naprej zavzemala za spoštovanje **mednarodnega humanitarnega prava** ter zaščito humanitarnih in zdravstvenih delavcev z javnimi izjavami in prispevki v večstranskih forumih ter na dogodkih na visoki ravni. Zagotovila je tudi finančna sredstva za **projekte, povezane z mednarodnim humanitarnim pravom**. To je vključevalo podporo programu Mednarodnega odbora Rdečega križa za preprečevanje kršitev mednarodnega humanitarnega prava in krepitev spremljanja teh kršitev. Začela je pobudo za zagotavljanje konkretne pomoči humanitarnim delavcem (Protect Aid Workers). Mehanizem zagotavlja podporo in zaščito humanitarnim delavcem, ki so ogroženi ali so doživeli kritične incidente.

Zaščita ostaja prednostna naloga v vseh humanitarnih sektorjih, Komisija pa namenja **14 % svojih skupnih finančnih sredstev sektorskim dejavnostim zaščite**. Humanitarne krize različno vplivajo na ženske, dekleta, fante in moške, na doživljanje krize pa vplivajo tudi posamezne ranljivosti, kot je invalidnost. Zato je Komisija invalidnost ter vidik spola in starosti še naprej vključevala v vse sektorje ukrepanja.

Več kot **234 milijonov otrok in mladih**, na katere vplivajo krize po vsem svetu, nujno potrebuje dostop do izobraževanja[17]. Med njimi je 72 milijonov otrok, ki ne obiskujejo šole. Komisija je tudi v letu 2024 še naprej namenjala poudarek **izobraževanju v izrednih razmerah** in ohranila naložbe v izobraževanje na ambiciozni ravni 10 % letnega prvotnega proračuna EU za humanitarno pomoč, kar ustreza več kot 175 milijonom EUR.

Eden glavnih dejavnikov, zaradi katerih se danes povečujejo humanitarne potrebe, so podnebne spremembe. Število in resnost naravnih nesreč se povečujeta zaradi segrevanja našega planeta. Komisija si prizadeva ne le za odzivanje, temveč tudi za pripravljenost na nesreče. Tako tretjina vseh humanitarnih projektov, ki jih financira Komisija, vključuje komponento pripravljenosti, proračunska vrstica za **pripravljenost na nesreče** pa je leta 2024 znašala **79 milijonov EUR**. EU ter **regija Latinske Amerike in Karibov** sta maja 2024 podpisali **memorandum o soglasju**[18] za poglobitev sodelovanja na področju celostnega obvladovanja tveganja nesreč, izvajanje pa se podpira prek platforme IFRC za globalno odpornost proti podnebnih spremembam.

Da bi se zmanjšala ogljični odtis in okoljska škoda, ki ju povzroča humanitarna pomoč, so minimalne okoljske zahteve postale leta 2023 obvezne za vse operacije humanitarne pomoči, ki se financirajo s sredstvi EU. Leta 2024 se je začel izvajati sklop delavnic in tečajev za partnerje in osebje GD ECHO. Komisija je še naprej financirala inovacijske projekte za **okolju prijaznejšo humanitarno pomoč** ter delovala kot sekretariat deklaracije donatorjev humanitarne pomoči o podnebju in okolju.

Komisija je pripravila različne medijske izdelke in sodelovala v najrazličnejših **komunikacijskih dejavnostih**, da bi podprla zagovorništvo in povečala prepoznavnost

[16] Odziv na opičje koze je dober primer sinergij EU. Operacija je vključevala sodelovanje z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni.

[17] *Global Estimates 2025 Update* (Posodobitev svetovnih ocen 2025) | Sklad Izobraževanje ne sme čakati.

[18] Memorandum o soglasju.

humanitarne pomoči EU. Med najpomembnejšimi dejavnostmi je bila **kampanja humanitarne pomoči #FeedingHope**, ki je dosegla več kot 70 milijonov ljudi v desetih državah članicah, kar je več kot dvakrat več kot pri kampanjah v prejšnjih letih. Na tretjem evropskem humanitarnem forumu se je zbralo skoraj 1 500 udeležencev z vsega sveta.

4. PREGLED MOREBITNIH ZUNANJIH OCEN, OPRAVLJENIH GLEDE POSAMEZNIH OPERACIJ

Službe Komisije za ocenjevanje so odgovorne za usmerjanje, usklajevanje in spremljanje funkcije ocenjevanja ter poročanje o njej. Pripravljajo pravočasne in visokokakovostne rezultate ocenjevanj za zagotovitev dokazov za informirano odločanje in odgovornost. Ocene so lahko geografske, tematske ali pa so osredotočene na določeno partnerstvo. Priloga III vsebuje seznam ocenjevanj, zaključenih v letu 2024, ter tekočih ocenjevanj.

5. POMEMBNE POVEZAVE

- Splošne informacije o GD ECHO:

  http://ec.europa.eu/echo/en

- Finančne informacije o dejavnostih Evropske komisije na področju humanitarne pomoči v letu 2024:

  Financing decisions (HIPs) 2024 (Sklepi o financiranju (načrti izvajanja humanitarne pomoči) za leto 2024) – Evropska komisija.

- Informacije v zvezi z operacijami iz prejšnjih let:

  Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči | Evropska komisija (europa.eu).

- Letno poročilo o dejavnostih za leto 2024:

  Letno poročilo o dejavnostih za leto 2024 – Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči (ECHO).

- Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2024:

  Načrt upravljanja za leto 2024 – Evropska civilna zaščita in operacije humanitarne pomoči – Evropska komisija.

- Ocenjevalna poročila GD ECHO:

  https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/funding-evaluations/evaluations_en?prefLang=sl.

- Podatki o financiranju humanitarne pomoči s strani Evropske komisije in držav članic:

  Domov – Evropska komisija (europa.eu).